C/2026/3733

13.7.2026

Rekisteröintihakemuksen julkaiseminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1143 15 artiklan 4 kohdan nojalla

(C/2026/3733)

Jäsenvaltion tai kolmannen maan viranomaiset taikka luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden oikeutettua etua asia koskee ja jotka ovat sijoittautuneet kolmanteen maahan tai asuvat siellä, voivat kolmen kuukauden kuluessa tästä julkaisemisesta esittää komissiolle vastaväitteen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1143 ([1]) 17 artiklan mukaisesti.

YHTENÄINEN ASIAKIRJA

Maataloustuotteiden alkuperänimitykset ja maantieteelliset merkinnät

”Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

EU-nro: PDO-SK-03401 – 13.1.2025

1. **Nimet**

”Lipovská minerálna voda Salvator /Salvator”

2. **Maantieteellisen merkinnän tyyppi**

SAN ☒ SMM ☐

3. **Maa, johon maantieteellinen alue kuuluu**

Slovakia

4. **Maataloustuotteen kuvaus**

4.1 *Maataloustuotteen luokitus asetuksen (EU) 2024/1143 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhdistetyn nimikkeistön nimikkeen ja koodin mukaisesti*

22 – JUOMAT, ETYYLIALKOHOLI (ETANOLI) JA ETIKKA

2201 – Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi

2201 10 – kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1143, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, viinejä, tislattuja alkoholijuomia ja maataloustuotteita koskevista maantieteellisistä merkinnöistä sekä aidoista perinteisistä tuotteista ja maataloustuotteiden vapaaehtoisista laatumerkinnöistä, asetusten (EU) N:o 1308/2013, (EU) 2019/787 ja (EU) 2019/1753 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 1151/2012 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2 *Kuvaus rekisteröidyllä nimellä nimetystä maataloustuotteesta*

”Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” on hiilihapollinen tai kevyesti hiilihapollinen luonnon kivennäisvesi. Se on erittäin mineraalipitoinen ja sisältää kalsiumia, magnesiumia, natriumia ja vetykarbonaatteja. Se on suolaista, rikkipitoista, luontaisesti hiilihapollista lähdevettä, jossa selvästi erottuva kivennäisaineiden maku johtuu sen suuresta natrium- ja vetykarbonaattipitoisuudesta. Sen koostumus on seuraava:

Kationit	**mg/l**
Ca^{2+}	469,00
Na^{+}	242,00
Mg^{2+}	173,00
K^{+}	36,50
NH_4^{+}	0,96
Anionit	**mg/l**
SO_4^{2-}	155,00
NO_3^{-}	< 1,00
NO_2^{-}	< 0,01
Cl^{-}	106,00
HCO_3^{-}	2 635,00

4.3 *Rehun hankintaa koskevat poikkeukset (ainoastaan suojatulla alkuperänimityksellä nimettyjen eläinperäisten tuotteiden osalta) ja raaka-aineiden hankintaa koskevat rajoitukset (ainoastaan suojatulla maantieteellisellä merkinnällä nimettyjen jalostettujen tuotteiden osalta)*

Kyseisellä maantieteellisellä alueella esiintyy kivennäisvesilähteitä.

4.4 *Erityiset tuotantovaiheet, joiden on tapahduttava rajatulla maantieteellisellä alueella*

Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator -kivennäisvettä pumpataan jatkuvasti tuotantolaitokseen jakeluputkien kautta. Siitä poistetaan rauta- ja rikkiyhdisteet hyväksytyllä hapettamistekniikalla, jossa käytetään otsonilla rikastettua ilmaa. Tämän jälkeen vesi suodatetaan, hiilihapotetaan uudelleen ja pullotetaan.

4.5 *Maataloustuotteen, johon rekisteröity nimi viittaa, pakkaamista, viipalointia, raastamista jne. koskevat erityissäännöt*

Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator pullotetaan hygieenisesti puhtaisiin myyntipakkauksiin teknisellä menetelmällä, joka estää vieraiden aineiden pääsyn tuotteeseen ja muodostaa suljetun ketjun vedenhankintapaikan ja pullotusvaiheen välille.

4.6 *Maataloustuotteen, johon rekisteröity nimi viittaa, merkintöjä koskevat erityissäännöt*

—

5. **Maantieteellisen alueen tarkka rajaus**

Luonnon kivennäisveden lähdealue sijaitsee Prešovin piirikunnassa Lipovcen, Šindliarin ja Lacnovin maarekisterialueilla ja Levočan piirikunnassa Vyšný Slavkovin maarekisterialueella. Hallinnollisesti se on osa Koillis-Slovakiassa sijaitsevaa Prešovin aluetta.

6. **Yhteys maantieteelliseen alueeseen**

Syy-yhteys perustuu rajatun maantieteellisen alueen maaperä- ja ilmasto-olosuhteisiin.

Maantieteellisen alueen erityisyys

Rajatun maantieteellisen alueen maaperässä esiintyy lukuisia kivilajeja, kuten hiekkakiveä, merkeliä ja savikiveä, jotka sisältävät runsaasti kivennäisaineita (kalsiumia, natriumia, magnesiumia ja vetykarbonaatteja). Kivet toimivat suodatusjärjestelmänä, joka poistaa epäpuhtauksia lisäten veteen samalla hyödyllisiä kivennäisaineita. Sateen ja maanalaisten virtausten ansiosta vesi suotautuu syvälle maahan. Siihen liukenee kivennäisaineita sen virratessa hitaasti maanalaisten kivikerrosten läpi.

Alueelle on ominaista lauhkea tai melko kylmä ilmasto. Talvella ilma on suhteellisen kosteaa lumen ja sateen vuoksi. Kesällä ilmankosteus vaihtelee 60 prosentista 70 prosenttiin. Talven keskilämpötila on noin -10 celsiusastetta, ja kesällä lämpötila voi nousta jopa 25 celsiusasteeseen. Korkeammilla alueilla voi kuitenkin olla viileämpää. Lämpötila vaikuttaa näiden geokemiallisten prosessien nopeuteen.

Alueella on aiemmin ollut vulkaanista toimintaa, jonka seurauksena on muodostunut maanalaisia hiilidioksidiesiintymiä. Tämän vuoksi kivennäisvesi on luonnostaan hiilihapollista, mikä antaa sille hienostuneen kuplivuuden ja tunnusomaisen maun. Hiilidioksidi myös edistää kivennäisaineiden liukenemista veteen lisäten näin veden kivennäisainepitoisuutta.

Kivennäisvesi on vettä, jossa hiilidioksidi reagoi meteoriiteista peräisin olevien mineraalien kanssa. Tärkein kivennäisveden kemiallisen koostumuksen muodostumiseen liittyvä mineralisaatioprosessi on karbonaattien liukeneminen, jonka aikana vapautuu kalsiumia, magnesiumia ja vetykarbonaatteja. Mineralisaatioprosessit ovat voimakkaampia syvällä maan alla, missä vapautuu hiilidioksidia.

Alueelle on ominaista korkea ilmankosteus, joka on luonnon kannalta suotuisa ja edistää alueen monipuolista kasvistoa ja eläimistöä. Tällä on vaikutuksensa maanalaisten lähteiden laatuun ja vakauteen.

Tuotteen erityisyys

Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator on kivennäisvesi, jonka kivennäisaineiden kokonaispitoisuus on vähintään 1 500 milligrammaa litrassa. Se sisältää runsaasti kivennäissuoloja ja suuria määriä kalsiumia, magnesiumia, natriumia ja muita kivennäisaineita. Se on luonnostaan hiilihapollista, minkä ansiosta se on hienostuneesti kuplivaa, toisin kuin keinotekoisesti hiilihapotetut kivennäisvedet.

Kivennäisainepitoisuutensa ja luontaisen hiilihappopitoisuutensa ansiosta Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator -kivennäisvesi on maultaan erityisen hienostunut. Maku ei ole niinkään suolainen vaan ennemminkin rikkipitoinen.

Syy-yhteys

Rajatulla maantieteellisellä alueella on runsaasti sedimenttikivilajeja (erityisesti kalkkikiveä ja dolomiittia), jotka sisältävät suuria määriä kalsiumia, natriumia ja magnesiumia. Ilmasto-olosuhteet määrittävät pohjaveden virtauksen ja muodostumisen. Sade kasvattaa vesivaroja ja auttaa vettä pääsemään syvemmälle maahan, missä siihen imeytyy kivennäisaineita. Hiilidioksidilla on tällä alueella keskeinen rooli veden korkean kivennäisainepitoisuuden synnyssä.

Lipovce sijaitsee ympäristössä, johon ihmisen toiminnalla on suhteellisen vähäinen vaikutus. Alueen lähteet ovat siksi luonnostaan puhtaita. Alueella on erityinen mikroilmasto, joka tukee maanalaisten lähteiden säilymistä. Teollisuustoiminnan vähäisyyden ja laajojen metsien ansiosta vesi on puhdasta ja siinä on runsaasti luontaisia kivennäisaineita. Keinotekoisia lisäaineita ei tarvita.

Lipovcen kivennäisvesi on tunnettu jo pitkään. Suullisen perimätiedon mukaan vettä käyttivät munkit, joiden sanottiin joko omistaneen Braniskon vuorijonon maisemissa sijaitsevan linnan tai asuneen siinä. Matthias Bel mainitsi nämä lähteet hieman ennen 1700-luvun puoliväliä laatimassaan Šarišin aluetta kuvailevassa teoksessa.

Lipovcesta tuli 1800-luvun alkupuoliskolla merkittävä kylpyläkohde, johon saapui aatelisperheitä koko Prešovin alueelta. Kylpylähoitoihin sisältyi vedenjuontihoitoja. Kreivi Szakmáry antoi alueen kivennäisvedelle nimen ”Salvator” (pelastaja) ja alkoi pullottaa ja markkinoida sitä jo 1800-luvun alussa. Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator on yksi Slovakian vanhimmista pullotetuista kivennäisvesistä. Lähteen merkitystä korostaa myös se, että Unkarin hallitus nimitti sen suojeluvyöhykkeeksi jo vuonna 1880. Siitä saatavan ensiluokkaisen kivennäisveden suosio on selvästi kasvanut, ja pitkien perinteiden ja optimaalisen koostumuksensa ansiosta se on edelleen suosittua ja erittäin arvostettua sekä Slovakiassa että ulkomaisilla markkinoilla.

Tämän luontaisen kivennäisveden rajatulle maantieteelliselle alueelle on perustettu suojeluvyöhykkeitä, joiden tarkoituksena on suojella kivennäisvesilähdealuetta talous-, maatalous- tai muusta toiminnasta syntyviltä vahingoilta, jotka voivat vaikuttaa veden nykytilaan, tuotokseen, ainutlaatuiseen kemialliseen koostumukseen ja koskemattomaan luontoon. Näin säilytetään veden laadulliset ja määrälliset arvot ja varmistetaan, että sitä käytetään edelleen harkitusti.

Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator on suojattu myös kahdenvälisillä sopimuksilla: Tšekkoslovakian sosialistisen tasavallan ja Sveitsin valaliiton 19. tammikuuta 1976 tekemä yleissopimus alkuperämerkintöjen, alkuperänimitysten ja muiden maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta, Tšekkoslovakian sosialistisen tasavallan hallituksen ja Portugalin tasavallan 18. toukokuuta 1987 hallituksen tekemä sopimus alkuperämerkintöjen, alkuperänimitysten ja muiden maantieteellisten ja niiden kaltaisten nimitysten suojaamisesta sekä Tšekkoslovakian sosialistisen tasavallan ja Italian tasavallan 20. tammikuuta 1981 tekemä yleissopimus alkuperämerkintöjen, alkuperänimitysten sekä muiden maataloustuotteiden ja teollisuustuotteiden alkuperään viittaavien nimitysten suojaamisesta.

Nimi ”Lipovská minerálna voda Salvator” on ollut kansallisella tasolla suojattu 22. joulukuuta 1979 alkaen.

Kivennäisveden pullotus on jatkunut aina nykypäivään asti. Tästä on ollut mainintoja lehdistössä (esim. *Prešovske Noviny* ja päivälehti *Smena*), Prešovissa sijaitsevan kansallisen yrityksen Vychodoslovenské Žriedlan [Itä-Slovakian lähteet] arkistossa sekä erilaisissa tapahtumissa ja näyttelyissä pidetyissä esittelyissä.

Tuote-eritelmän julkaisuviite

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Lipovska_mineralna_voda_Salvator_Salvator.pdf